

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 2. novembra 2017 - Leto XXVII, št. 44

stran 2-3

»PA VENDAR JE MORAL EN ZAJČEK DOLPAST«

SLOVENSKI NARODNOSTNI IZOBRAŽEVALNI DAN
stran 3

PRAUSEN IN FLAJSEN ČLOVEK
stran 5

BOLA TAU GLEDAJO, KA MAMO V TALEJRI
stran 8

Naj njima baude zemla léka

Gda v roké dobite té novine, mo pisali 2. november. 1. novembra svetimo vse svete (vsišvecovo), 2. november je den mrtvih. Po graubiščaj do ešče itak gorele svejče, grobi do okinčani, (če mo z vrejmenom srečo meli) do rauže ešče bejle pa lejpe, leko se pa zgodi, ka že pozebejo pa dobijo ridjavo farbo. Te je dojlučamo, pa ostanejo samo süji aranžmaji. Istina, ka mo žalostni, ka so nam lejpe rauže zmrznile, dapa kak starejši majo šegau praviti: té so ta valaun pa če zmrznejo, zmrznejo.

V tej dnevaj lidgé od vsepovsedik pridejo domau na graubišče, vej pa vsikši si želej, kakkoli daleč je odišo iz rojstne vesi, da bi bar na leto gnauk leko išo na grob svoji starišov pa stari starišov. Rejdki je grob, steri v tej dnevaj v kmici ostane, če že rejsan nega v tisti familiji nikoga, te kakšni sausedge ali trno dalečna žlata zatok bar edno svejčo vužgéjo na takšen grob. Skurok je tak, ka vsišvecovo prejkvzeme tisto vlogo (szerep), ka go je gnauksvejta buča (proščenje) mejla po vasaj. Tau, ka se lidgé srečajo. Srečajo se tisti, steri so odišli iz vesi pa tisti, steri so doma ostali. Takšoga ipa se človek čüdiva, če kauli pogledne po graubišči, sto vse ma korenine v njegovj vesi.

Če bi vsi tej lidgé domau prišli na bučo, bi trno veselo bilau v vesi. Dapa srečanja na graubišči ali cintori bole žalostno, vej nas pa spomina na odhajanja, na tau, ka vsi preminemo. Ostanemo samo v spomini svojcov pa lidi, steri so nas poznali.

Naj nam ostaneta dugo v spomini dva naša Slovence, člana predsedstva Slovenske zveze, stera smo zgibili v tom leti.

Feri Ropoš je biu član predsedstva že od leta 2006, biu je odebran za ves Verica-Ritkarovci. Redno, vörno je ojdo na djilejše predsedstva, če je leko, je vsigdar prišo na slovenske programe tö. S svojo mirno naturo je prispevo k umirjenosti djilejšov, vsigdar je vsakšoma sto pomagati, v njem je nej bilau nika lagvoga. Dober človek je biu, skrbo za svojo držino, za mlajše. Njegov ritkarovsko slovensko rejč je bilau veseldje poslušati.

Vendel Bočkor je prišo v predsedstvo 2011. leta. Biu je predstavnik Mosonmagyaróvára, tisti Slovincov, steri so zavolo službe, dela odišli v te varaš v županiji Győr-Moson-Sopron, ranč kak on sam. Ovak je biu doma z Gorenjoga Senika. Dokač ma je zdravdje pistilo, je biu aktiven, gda ga je beteg premago, se je več nej oglaso.

Obadva sta prerano, premladiva odišla. Feri počiva na domanjom, ritkarovskom cintori, Vendel je pokopani v Mosonmagyaróvári. Naj njima baude zemla léka.

Marijana Sukič

»PA VNDAR JE MORAI

»Divjad ne pozna meja - tako tudi lovska glasba ne« - smo lahko večkrat slišali 20. oktobra na Večeru lovske pesmi in glasbe v konferenčni dvorani Slovenskega doma v Monoštru. Po prvih dveh koncertih v Sežani in na Opčinah lani je bil tokratni dogodek drugi v vrsti in se je odvijal v sklopu natečaja za promocijo slovenske lovske kulture v zamejstvu.

»Za Monošter smo se odločili zato, ker živijo tu Slovenci. Naj spoznajo, kakšne lovske pesmi in glasbenike imamo mi. Naši pevci in rogisti pa imajo tudi občutek za pripadnost k slovenstvu,« je poudaril predsednik pobudnice srečanja, Zveze lovskih družin Prekmurja, *Ludvik Rituper*, in podčrtal, da ima organizacija odlične odnose s partnerji v Železni županiji in tudi na državni ravni.

»Lovska glasbena kultura pri nas ni tako razvita kot v Sloveniji, začjenja pa se prebujati. Pri vsakem lovskem združenju nastajajo skupine rogistov, da zaigrajo, ko pade lepa divjad,« je besedo prevzel predsednik Lovske zbornice

orisaal dejavnosti pri vrhovnem združenju slovenskih lovcev.

neralni konzul RS v Monoštru dr. Boris Jesih, ki je poudaril

Porabje je v Monoštru zastopal Komorni zbor ZSM, v l.

Poudaril je, da se od leta 1974 kontinuirano odvijajo srečanja lovskih pevskih zborov in rogistov, ki so do danes postala najmnogičnejše mednarodne prireditve Lovske zveze. Danes deluje v Sloveniji 19 lovskih pevskih zborov in 27 skupin lovskih rogistov, ki se jim pridružujejo še zamejska združenja.

»Lov vsebuje misterij življenja in smrti,« je zbrane nagovoril predsednik madžarskega Državnega lovskega kulturnega

pomen podobnih srečanj v zamejstvu, in monoštrski župan *Gábor Huszár*, ki je dogodek tudi odprl. Med prisotnimi smo lahko srečali še zagovornico slovenske narodnosti v madžarskem Parlamentu *Eriko Köleš Kiss* in predsednika Zveze Slovencev na Madžarskem *Jožeta Hirnoka*.

V skladu z načelom sodelovanja se je srečanje pričelo s »pozdravom rogistov« v skupni izvedbi KUD Prekmurski rogisti in Lovskih rogistov Železne županije. »Lovski rog je dosti bolj preprost kakor rog v simfoničnem orkestru. Nima ventilov in lahko zaigra le 5-6 različnih tonov. Je močno povezan z lovskim izročilom, zato je naša dejavnost tudi ohranjanje tradicije,« nam je pripovedoval član skupine železnožupanijskih rogistov *Gábor Köbli* in dodal, da so skupino ustanovili leta 2009 s 4-5 glasbeniki, danes pa imajo že 9-10 stalnih članov. Omenil je še, da so glasbena dela, napisana za lovski rog, preprostejša, obsegajo pa marsikaj: od koračnic preko lovskih znakov do lovskih maš.

V svojem samostojnem programu so Lovski rogisti Železne županije zaigrali pet skladb, tako so se lahko prisotni kmalu počutili kot na lovu. Temu je še pripomogel nastop prekmur-

Prireditve so obiskali gostje z obeh strani meje

Železne županije *István Gagyí* in pristavil, da so podobna srečanja primerna za to, da se učimo drug od drugega in prevzemamo lepe navade, morda pa tudi obudimo svoje nekdane izročilo.

Predsednik Komisije za lovsko kulturo pri Lovski zvezi Slovenije *Milan Tepej* je na kratko

društva *Csaba Oláh*. Govornik je predstavil, kako je v umetnostih - v slikarstvu, književnosti, predvsem pa v glasbi - prisoten lov. Kakor je poudaril, so lovci vselej uživali v glasbi, v najznamenitejših skladbah Vivaldija in Haydna pa nas kliče narava sama.

Prisotne sta še pozdravila ge-

LEN ZAJČEK DOLPAST

skih kolegov, ki so se prav tako izkazali s petimi izvedbami.

kar širok izbor.« Združenje so ustanovili leta 1985 na pobudo

sta nastala v istem letu. Od vsega nastanka so se začele tkati prijateljske vezi. Družili smo se nekako poluradno, prijateljstvo se je stopnjevalo. Leta 2004 pa smo podpisali listino o pobratenju.«

Zbor iz italijanskega zamejstva, žal, ni bil prisoten v polni sestavi, zato so se pevci pridružili prekmurkim prijateljem in skupaj zapeli prekmursko ljudsko pesem. Na koncu pa so pristopili še rogisti iz Prekmurja in Železne županije, tako je bilo že okoli trideset pevcev in godcev na odru. »Pa vendar je moral en zajček dolpast',« smo slišali hudomušno slovensko pesem »Mi smo lovci«.

»Ko smo se pred kratkim srečali na sejmu v Gornji Radgoni, smo se odločili za kulturno prireditev, za skupno srečanje. Da bi videli, kako oni pojejo in kako igramo mi. Najbolj pa zato, ker na nas lovce gledajo, kot da bi se le sprehajali po gozdovih. Zato smo priredili kulturni

Murski Soboti pa Mešani pevski zbor ZSM August Pavel

»Skupina Prekmurški rogisti je najstarejša skupina rogitov na Slovenskem, letos praznujemo 45 let od ustanovitve,« je povedal umetniški vodja združenja Stanko Peterka in pristavil: »Smo odprti, član rogitov lahko postane vsak, komur sta lovstvo in lovska glasba blizu.« Društvo ima letno 30 do 40 nastopov v Sloveniji in v tujini, na tekmovanjih pa dosega lepe rezultate.

V Porabju lovska kultura ni tako močna, da bi majhna pokrajina premogla samostojno lovsko glasbeno skupino, zato so Porabske Slovence tokrat zastopali člani Komornega zbora ZSM v Monoštru pod vodstvom Tomaža Kuharja. Zbor je nastopil s štirimi skladbami, večinoma priredbami ljudskih ali ponarodelih pesmi.

Na oder je nato stopila najštevilčnejša skupina, in sicer člani Pevskega društva Prekmurških lovcev pod taktirko mlade zborovodkinje Suzane Škafar. Zadoneli so moški glasovi, slišali smo lovske in domoljubne pesmi. »Dobivamo se enkrat tedensko, po potrebi, pred nastopi pa tudi dvakrat,« smo izvedeli od predsednika društva (v Porabju dobro poznane lončarja) Štefana Zelka. »Pojemo seveda lovske pesmi, ljudske napeve in tudi kakšno sakralno skladbo. Imamo

članov Zveze lovskih družin Prekmurje, zbor tako že več kot 30 let deluje v okviru Lovske zveze Slovenije.

Od leta 2004 so prekmurški lovci pobrateni s Slovenskim lovskim pevskim zborom Dobrdo, ki združuje člane istoimenskega lovskega društva s članstvom v italijanskem za-

Rogisti iz Prekmurja in Železne županije: »Rog kliče na lov!«

mejstvu od Milj do Trbiža. »Pojemo lovske in ljubezenske pesmi, predvsem v slovenskem, toda tudi v italijanskem, hrvaškem in nemškem jeziku,« nam je zaupal predsednik zbora Egon Malalan. »Pevci smo v glavnem iz tržaške pokrajine, vadimo v Repnu, nekateri se na vaje vozijo več deset kilometrov.« O prijateljstvu s Prekmurci pa je predsednik povedal: »Delujemo na narodnostno mešanih območjih, zbora pa

program,« se je nasmehnil podpredsednik Lovske zbornice Železne županije, Porabski Slovenec Gabor Dončec. Koncert so drugič izvedli naslednji večer v Murski Soboti, kjer je Porabje zastopal Mešani pevski zbor ZSM August Pavel.

(Na naslovnici. Združeni pevci: prekmurški in tržaški lovci pojejo ljudsko pesem, ob njih lovski rogisti)

-dm-

foto: -dm- in Peter Novak

Slovenski narodnostni izobraževalni dan

16. oktobra je na Gornjem Seniku potekal Slovenski narodnostni izobraževalni dan v organizaciji državnega Urada za šolstvo (Budimpešta), Centra za narodnostno izobraževanje, ki ga vodi Agota Kállay, Porabska Slovenka. Poleg porabskih pedagogov, predvsem vzgojiteljic in učiteljev gornjeseniške šole, so se ga udeležili predstavniki šolstva drugih narodnosti na Madžarskem, srbske, hrvaške, nemške... Udeležence je za uvod pozdravil Martin Ropoš, predsednik Državne sloven-

Dvojezična delavnica na temo Zakladi jeseni na vzorčni kmetiji na Gornjem Seniku

ske samouprave, ki je vzdrževalka dvojezičnih šol in vrtcev. Dopoldne so udeleženci na vzorčni kmetiji prisostvovali dejavnostim malčkov iz seniškega vrtca. Vzgojiteljica asistentka Andreja Serdt Maučec in pomočnica Pappné Balogh Éva sta izvedli dvojezično delavnico na temo Zakladi jeseni, Biserka Bajzek, sekretarka Zveze Slovencev, pa je predstavila oblike pomoči, ki jo Zveza nudi predvsem porabskim vrtcem. Gornjeseniški šolarji pod vodstvom učiteljice Ibohye Neubauer in učitelja asistenta Nina Gumilarja so udeležencem pripravili delavnico v Küharjevi spominski hiši, popoldne pa je program potekal na seniški šoli. Avtorica tega zapisa sem predstavila pomoč slovenskega šolskega ministrstva in Zavoda RS za šolstvo porabskim

Agota Kállay, vodja Centra za narodnostno izobraževanje pri Uradu za šolstvo

narodnostnim šolam in vrtcem. V zaključni okrogli mizi smo s predstavniki šolstva drugih narodnosti ugotavljali, da imamo s poučevanjem narodnostnih jezikov v šolah enake probleme, skoraj ne glede na številčnost skupnosti. Osnovna problema pri vseh skupnostih sta pomanjkanje motivacije otrok za učenje jezika in neučinkovitost poučevanja. Neugoden položaj kliče po spremembah, ki se bodo morale zgoditi. Predvsem bo potrebno priznati, da se narodnostnih jezikov ne da več poučevati po metodah prvega jezika (materinščine), saj so predstavniki vseh prisotnih narodnosti ugotavljali, da učenci prihajajo v šolo brez znanja manjšinske materinščine, zato bi šola (najprej pa politični odločevalci!) morala poskrbeti za ustrezne načine in metode pouka manjšinskega jezika. Vedno znova ugotavljamo, da so veljavni učni načrti popolnoma neprimerni (najslabši doslej) in da nimajo nobene zveze z narodnostno jezikovno realnostjo. Pouk narodnostnih jezikov torej kliče po spremembah, saj bo brez njih le iz leta v leto bolj neučinkovit. Izobraževalni dan smo zaključili v zanimivem pogovoru in izmenjavi pedagoških izkušenj.

Valerija Perger

Foto: V. Perger in K. Holec

PREKMURJE

Dr. Aleksander Šiftar

Krajinska arhitektura (tájépítészet) je tista veda, stera povezuje naravo, tudi njeno varstvo, in načrtovanje vsega tistoga, ka lidge škemo napraviti v toj naravi. V Lendavi, gé so slovenski krajinski arhitekti 1994. leta prvo paut pripravili svoje srečanje, so pred dnevi pa prišli vküper in ob toj priliki proslavili tudi 25 let dela Društva krajinskih arhitektov Slovenije. Med tremi dobitniki najvišjšoga priznanja, za življenjsko delo, je biu prvo paut tudi človek iz Prekmurja, Sobočanec dr. Aleksander Šiftar. On je fejšt eričen strokovnjak s področja drevesničarstva. Prva kak je odišo v penzijo, je kak profesor včiu tudi na Biotehniški fakulteti v Ljubljani.

Glij eno leto nazaj sem bila v Radencaj, gé so v Dosori, daumi za starejše, pripravili večer, na sterom sta se predstavila direktorica javnoga zavoda Krajinski park Goričko Stanka Dešnik in Aleksander Šiftar. Stanka je te pravla, ka je biu njeni sogovornik tisti, steri je v njoj prebūdo lūbezen do narave, sploy pa do parkov. Ona je obvezno študijsko prakso mejla v soboškoj firmi Vrtnarstvo, gé je Aleksander Šiftar biu direktor. V tistom cajti so v Soboto po cepike za okrasno drevdje in grmovnice odli lidgé iz cejle Jugoslavije. V Radencaj je gospaud Šiftar nej obujo samo lepe spomine, pravo je tudi kak njemi je trno žau, ka je soboška vrtnarska firma propadnola. Ne vem, če je naključje (véletlen) ali nej, glij gda sem se spravkala, ka pišem o tom, sam na Facebooki najšla aktualne kejpe svojoga pajdaša, steri je pokejpo zidino in okolico soboškoga Vrtnarstva. Rejsan je žalosten pogled na ostanke firme, stera je včasi tak erična bila.

Silva Eöry

OBISKALI SMO VRTEC KUZMA V SLOVENIJI

Otroci in vzgojiteljice iz Vrtca Gornji Senik smo v torek 3. 10. 2017 obiskali Vzgojno varstveno enoto pri Osnovni šoli Kuzma v Sloveniji. Ta dan smo že vsi nestrpnost pričakovali. Z manjšim avtobusom smo se zjutraj odpeljali v Kuzmo. V vrtcu so nas prijazno sprejeli in skupaj smo preživeli zanimiv dopoldan.

Najprej smo si z otroki iz vrtca in šole ogledali zanimivo lutkovno predstavo z naslovom Hvaležni medved. Predstava je bila uprizorjena po slovenski ljudski pravljici iz Koroške. Pravljica pripoveduje o velikem rjavem medvedu, kateremu se je v spred-

njo levo taco zadrl oster črn trn. Na pomoč so mu priskočile različne živali iz gozda, vendar mu nobena ni mogla resnično pomagati. Medved je videl v bližini hiško, pred hiško pa je mati s prvorojenčkom šivala in prepevala. Mati se je medveda zelo

prestrašila in opazila, da z njegovo taco nekaj ni v redu. Zdelo se ji je, da jo medved prosi, naj mu izdre velik črn trn. Pomagala mu je tako, da mu je s pomočjo šivanke izdrla trn. Medved je nato vzel materi izpred nosa zibelko in odhlačal v gozd. Še dobro, da je vzela otroka iz zibelke. Mati se je medvedovega de-

Obisk direktorja JSKD

V sredo, 11. oktobra 2017, sta Zvezo Slovencev na Madžarskem obiskala *Marko Repnik in Urška Bittner Pipan* z Javnega sklada RS za kulturno dejavnost. Za direktorja sklada g. Repnika je bil to prvi obisk Porabja. Predsednik ZSM Jože Hirnők in generalni konzul RS v Monoštru dr. Boris Jesih sta gostoma predstavila položaj slovenske manjšine in probleme, s katerimi se le-ta sooča. Sekretarka Gyöngyi Bajzek pa ju je seznanila z vsemi aktivnostmi, ki jih Zveza Slovencev na Madžarskem izva-ja na področju kulture. Pogovarjali so se predvsem o nadaljevanju uspešnega sodelovanja med dvema organizacijama.

Gy.B.

janja prestrašila in je najprej pomislila, da je dobrota res sirota, saj mu je naredila dobro delo, on pa ji je ukradel še zibelko. Toda ni minilo dosti časa, ko ji je medved prinesel zibelko nazaj, v njej pa polno sladkih hrušk. S tem ji je izkazal svojo hvaležnost.

Pravljica je bila otrokom predstavljena na preprost in razumljiv način - z lepimi lutkami, glasbo in petjem. Po končani predstavi smo se posladkali z okusnim sadjem (tudi s hruškami kot v ogledani pravljici), nato pa smo se družili z otroki iz tamkajšnje najstarejše skupine. Da bi se bolje spoznali, smo si najprej izmenjaje zapeli različne pesmice in povedali deklamacijo o Rdečem jabolku, nato pa smo se drug drugemu še imensko predstavili. Po dobrem kosilu, ki nam ga je pripravil tamkajšnji kuhar, je sledila skupna igra v igralnici. Ker nam vreme ni dopuščalo, da bi se igrali na igrišču, smo se igrali kar v igralnici in skupaj odkrivali zanimive igre in igrače. Čas je hitro tekkel in kaj kmalu smo se morali posloviti. Ob slovesu smo si izmenjali še darila ter se z lepimi vtisi vrnili v naš vrtec. Že sedaj z veseljem pričakujemo otroke iz Vrtca Kuzma, ki nas bodo naslednje leto obiskali v našem vrtcu.

Zapis in foto: Andreja Serdt Maučec

Stanko Kerčmar - rad je pomagati športnikom

PRAUSEN IN FLAJSEN ČLOVEK

Ste znali, ka majo športniki, stari od 12 do 15 let, tudi svoje olimpijske igre? Pravijo jim Mednarodne igre šolarjev (MIŠ). Zanimivo je, ka si jih je vžbrodo Slovenec, zdaj 83-letni Metod Klemenc iz Celja, gé so 1968. leta pripravili prve igre, na sterih so sodelovali mladi iz devetih varašov. Letos, gda so bile že 51. igre, je v Litvi, v varaši Kaunas, tekmovalo že več kak 1500 športnikov iz 36 rosagov in 90 varašov. Med njimi je letos nej bilou mladih Sobočancov, je pa tam biu *Stanko Kerčmar*, dugoletni predsednik Športne zveze Murska Sobota, steri je zatau, ka je 22-krat pomago in spremljo soboške športnike na tej igraj, pred kratkim daubeno velko priznanje (elismerés). V prekmurski glavni varaš je prišo predsednik komiteja MIŠ Torsten Rasch in je Kerčmari, za steroga je pravo, ka je prausen in flajsen človek, steri je znau pri mladih vzpodbuditi športni žar, prejk dau (kak prvomi sploj) red odličnosti, najvišišo priznanje MIŠ.

športnik, a se je zapisal športu.« In tak je rejsan tudi bilou. »*Nikdar sam nej biu aktiven športnik, biu pa sam duga*

Stanko Kerčmar

leta funkcionar. Prva sam biu dve leti predsednik nogometnoga kluba v romskon naselji Pušča. Leko povem, ka sam biu do zdaj edini Nerom, steri je vodo té klub. Biu sam tudi predsednik Rokoborske zveze Slovenije, pa ške marsikaj drugoga,« pravi sogovornik, steromi je v žitki nej bilou lepau postlano. »Ge sam gorraso v Rakičani, gé sva živela z mamo.

delali z njim, so ga prijavi, ka so pri njem vidli rusoske novine. Gda je začno služiti sodačijo, so ga zavolo toga zaprli. Sodaški birovi so ga obsoudili na devet let vouze. Po trej lejtaj so ga vöpstili, samo biu je tak betežen, ka je pau leta po tistom, kak je prišo domau, mrau v 27. leti starosti,« z žalostnim glasom raztolmači Stanko Kerčmar.

Po tistom, ka je zgotovo osnovno šaulo - višise razrede je odo že v Murski Soboti - se je začno včiti za kölnara. Te je ške tak bilou, ka so se pou leta včili, pou leta pa delali: »*Prvi dve leti san biu inaš v krčmi Gaj, kesnej pa san šau v hotel Diana, gé sam se po tistom, ka sam 1974. leta zgotovo šaulo in odsližo ške sodačijo v Celji, leta 1976 tudi zaposlo. Vleti sam biu vodja krčme na kopališči, ovak pa sam delo v kavarni hotela.*«

Že v tom cajti je biu aktiven tudi v mladinski vrstaj, in tak je pomalek ta njau kölnersko delo in je grato mladinski funkcionar. Prvo je biu upravnik soboškoga kluba mladih, od 1980. do 1985. pa predsednik Zveze socialistične mladine Slovenije v te ške velkoj soboškoj občini. V tom cajti je biu, tau je bilou 1981. leta, tudi komandant Mladinske delovne akcije Goričko, na steroj so tistoga leta sodelovali tudi mladi iz Porabja: »*Nasploj je bilou v tistom cajti dosta sodelovanja z*

Prvi in drugi razred osnovne šaule sam zgotovo v Tešanovcaj. Te sam tam živo pri teti Kristini. Dekliški priimek tete in mame je Gomboc, očova držina, Kerčmarovi, pa izhajajo iz Sela. Gda sam biu star tri leta, tau je bilou 1957. leta, mi je mrau oča. On je biu upravnik enoga paverskoga posetva v Maribori. Tisti, steri so

mladimi iz Kermedina, Monoštra in Sombotela. Dva-krat na leto smo se daubili taprednji v mladinski organizaciji, pa tudi klubi in društva so dobro sodelovali, najbole na športnom področji. Škoda, ka toga zdaj nega več telko, kak je bilou te.« Leta 1984 so bile v Sarajevi zimske olimpijske igre. Stan-ka Kerčmara so zadužili, ka je vodo slovensko ekipo 40 kūja-

rov, kölnarov in študentov, steri so se včili tijsne gezike: »*Ge sam meu tau delo, ka sam študente, steri so pomagali prevajati, razvozo po varaši. S šoferom busa sva se vsakši zranek po tistom, ka sva jih razvozila, stavila na Baščaršiji in spila kavo. Popaudne sva jih poberala, druge pa pelala na delo in jih te ob enajsti večer šla iskat. Tak sam dosta tek-movanj nej vido.*«

V tistom cajti, vmes sta si z materjo napravila ram v Murski Soboti, je meu že svojo držino, »*čerka Nataša se je te že rodila, vseeno pa sva se z ženo tak zgučala, ka je ona vekši tau dela in vzgoje te prejk mela.*«

Prva kak je v začetki premianaučoga leta odišo v penzijo, je na soboškoj občini več let delo kak arhivar: »*Ge sam tau rad delo. Zdaj sam rad tudi penzionist, sploj zatau, ka mam zdaj več cajta za držino. Starejšoga vnūka*

Z vnūkom Tajon

Taja, on je zdaj šest let star in odi v prvi razred osnovne šaule, pelam na trening judoja, mlajšoga Eneja, steri se je letos januara naraudo, pa vozim s kaulicami po vilici. Zdaj mam malo več cajta tudi za paversko delo. Pomagam žlati, zdaj v tom cajti najbole pri pucanji in preberanji tikvovih koškic.«

Silva Eöry

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nej vseedno, kak nalagamo

Kak je vsigdar bola mrzlo, tak vsigdar več raurov se kadi po večeraj. Edne se z bejli dinom kadijo, na druge se plavi dim vösüče, pa dosti je taši raurov, iz šteri se tak črni dim kadi kak krt. Tau je zato, ka nej vseedno, kak nalagamo pa ka nalagamo, najbola pa tak vzememo vpamet, ka se radiatori, kale neškejo segregjati. Prejšnji keden smo od tauga pisali, kak po cejlom rosagi tak v Železni županiji tō je malo drv na odajo, zavolo tauga se pa cejne od leta do leta zdigavajo. Zavolo tauga moramo pametno nalagati, če se s tejm rejsan kaj leko prišpara.

Prejšnji keden so v Somboteli strokovnjaki predavanje meli z naslovom Kak aj nalagamo z drvami pametno. Kak so tam tapravli, gda z drvami nalagamo, energijo trikrat leko zapravimo. Najbola tak, ka ogenj ne gori tak, kak bi mogo, pri nas se pravi, ka drva samo smrdijo, drugič, da redno gorijo, samo ica vō na raur odide, tretjič pa tak, ka so vlažna drva, pa etak samo vodau segregjamo, ka je v le-sej. Tak ka te sirauva drva so štirikrat dragša kak tista, stera so süja, zato ka redno ne gorijo, samo spar piščavajo vō na raur. Süja drva več vlage ne smejo meti v sebi kak 20 %, najbaukse so, če samo 10 % majo. Tista drva, stera sirauva nalagamo, 40-50 % vlage majo v sebi, nej čüda, ka ne gorijo. V kale ali peč velke parkauli tō nej slobaudno nutsklasti, zato ka pomali gorijo pa ne dajo telko ice kak male parkauli. V kalaj pa v peči k t-umi aj drva dobro gorijo, 900 stopinj mora biti, süja drva pa zavole lufta. Če s tauga samo eden pogoj fali, te že samo smradimo, ice nega v velkom mrazi, pa te leko drgečemo.

Karči Holec

V družbi Ninoja Celeca, dobitnika bronaste medalje na MIŠ 2011

Tau je nej edino priznanje, steroga je v svojom žitki daubonaš sogovornik, steri je 29 let vodo Športno zvezo Murska Sobota. V začetki letošnjoga leta je daubo Bloudkovo plaketo za življenjsko delo v športi, že dve leti nazaj pa njemi je plaketo za življenjsko delo dau Olimpijski komite Slovenije. Gda je daubo tau plaketo, so v novinaj Večer napisali: »Ni bil

OD SLOVENIJE...

Pahor in Šarec gresta v drugi krog

V prvem krogu predsedniških volitev, ki jih je zaznamovala nizka (43,57-odstotna) volilna udeležba, sta največ glasov prejela aktualni predsednik republike Borut Pahor in kamniški župan Marjan Šarec. Prvega je podprlo 47,07, drugega pa 24,97 odstotka volivcev. Romana Tomc je dobila 13,74 odstotka glasov, sledijo pa ji še: Ljudmila Novak (7,15), Andrej Šiško (2,22), Boris Popovič (1,79), Maja Makovec Brenčič (1,72), Suzana Lara Krause (0,77) in Angelca Likovič (0,58). Odločitev o tem, kdo bo v naslednjih petih letih predsednik Slovenije, bo tako padla v drugem krogu volitev. 12. novembra bodo volivci lahko izbirali med Borutom Pahorjem in Marjanom Šarcem, kandidatom, ki sta v prvem krogu dobila največ njihove podpore.

Karolina Dragica Črešnar je kmetica leta 2017

Zveza kmetov Slovenije je na prireditvi v Zagorju ob Savi razglasila kmetico leta 2017. Naslov kmetica leta je letos Zveza kmetov Slovenije, v katero je vključenih več kot 6500 kmetov, podelila že petnajstič. Med osmimi nominirankami iz vse Slovenije je tokrat naziv pripadel Karolini Dragici Črešnar iz Zreč, ki skupaj s svojim možem kmetuje na gorski kmetiji. Poleg ovčereje imata še kamnolom pohorskega skrilavca in dopolnilno dejavnost - peko domačega kruha. Poleg vsakdanjega dela na kmetiji, ki se začne s peko kruha že sredi noči, pa je Črešnarjeva dejavna tako v društvu kmečkih žena in v lokalnem okolju. Naslov kmetica leta ni le priznanje za dosedanje delo in dosežke, temveč je predvsem dodatna obveza do stanovskih kolegic, da se bo trudila za njihovo večjo prepoznavnost in veljavo, je kmetica leta poudarila po razglasitvi.

Vrt spominov in tovarištva na Petanjcih

ZDRUŽENJE SLOVENSKE GORNIKOV NA OBISKU

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija ne deluje samo v pomurskem oziroma prekmurskem prostoru, marveč goji stike tudi z ostalimi kraji v Sloveniji in v sosednjih državah. Tak je bil obisk, posvečen 500-letni

Slovenije in v Sloveniji nasploh, in na 100-letnico združitve Prekmurja z matično Slovenijo, kar bomo počastili v Prekmurju in Sloveniji leta 2019. Dobrodošlico je gostom izrekel tudi Jože Vavpotič iz

čju». Ob saditvi alpskega nagnaja je zapel zbor Gorščaki himno Združenja slovenskih gorNIKOV, še več pesmi pa so zapeli med prijateljskim druženjem na terasi Znastveno-raziskovalnega centra SAZU, pomurske enote Patanji, kjer sta Geza Bačič (zeleni) in Evgen Emri na kratko obudila spomine na I. in II. svetovno vojno. Združenje vojaških gorNIKOV Slovenije temelji na vrednotah prizadevanj za mir in spoštovanje človekovih pravic, ohranjanju vrednot gorske narave, vzpodbujanju

prijateljstva med vojniki-gorniki in negovanju spomina na padle vojsake v gorah. Združenje je član mednarodne federacije vojakov gorniških enot, v kateri so Avstrija, Francija, Italija, Nemčija, Poljska, Španija, Švica in Združene države Amerike. Člani združenja so mnoga znana imena slovenskega alpinizma in smučanja, nekoč in še danes, pripadniki gorskih in drugih enot Slovenske vojske, ki delujejo v gorah.

Tekst in foto: Ernest Ružič

Drevesce/sadiko alpskega nagnaja s Pokljuke kjer je v I. svetovni vojni potekala najbolj vzhodna obrambna linija iz za soške fronte, imenovana »Savska linija«, je posadil Slavko Delelut, predsednik Združenja vojaških gorNIKOV Slovenije; saditev je s himno združenja pospremil pevski zbor Gorščaki

ci začetka reformacije pred nedavnim na Dunaju in na zadnje, ko je Vrt spominov in tovarištva obiskalo Združenje vojaških gorNIKOV v Sloveniji, ustanovljeno 23. novembra 2007 v Poljčah, na dan generala Maistra.

Goste z Gorenjske je sprejel in pozdravil podpredsednik uprave Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije Marjan Šiftar s sodelavci in jim predstavil Vrt spominov in tovarištva, ki ga je zasnoval njegov oče dr. Vanek Šiftar. Ob predstavitvi vrta, v katerem raste okoli 500 dreves in grmovnic, je posegel tudi v preteklost kraja Petanji in naštel dogodke ter znane osebnosti, povezane s tem delom Prekmurja. Tako je omenil slavnega astronoma, astrologa in matematika iz protestantskih vrst Keplerja in druge osebnosti, povezane s Petanjci in širšo okolico. Marjan Šiftar je omenil tudi priprave na počastitev dveh obletnic, in sicer na 150-letnico prvega slovenskega tabora, ki je bil v Ljutomeru in je imel velik pomen za krepitev narodne zavesti v tem delu

območnega združenja Zveze častnikov za Pomurje. Slovenske gorNIKE je pričakal tudi general Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Z velikim zanimanjem in pozornostjo so si gostje z Gorenjske ogledali Vrt spominov in tovarištva ter Marjana Šiftarja povprašali za marsikatero podrobnost, zlasti o drevesih, ki so z različnih koncev sveta ali pa tistih, ki so jih posadili ugledni slovenski politiki, denimo predsednika Milan Kučan in Danilo Türk in obiskovalci iz drugih držav Evrope, pa tudi iz zamejstva. Sklepno dejanje ogleda vrta je bilo, ko je predsednik združenja Slavko Delelut posadil drevesce/sadiko alpskega nagnaja, ki raste tudi na pobočjih Kolorvrat in Mrzlega vrha nad Kobaridom, tega za Petanjske pa so prinesli s pobočja Pokljuke. Alpski nagnaj so posadili tudi v spomin na uspešen preboj na soški fronti, ki je pomenil začetek konca I. svetovne vojne. Sicer pa Šiftarjeva fundacija že več let sodeluje tudi z Ustanovo »Pot miru v Poso-

Ernest Ružič

ZATIŠČAN VULKAN OCEANA ZABESED

(Prijatelju in kolegu Milanu Vincetiču - Vinciju)

Priškrnil sem kamen v svitek,
padajoč čez rob goričke noči
v kvadratasto, vijolično jutro.
Poletel med drevesi,
razgrnjenimi v trikotnike,
kjer je dirigent
spretno vodil orkester
jesenske simfonije.
Rojen je začas.

V zatkan spomin,
in lebdeče krošnje sonc,
ko valovijo meglene koprene
tja daleč daleč,
kjer se reke pretakajo druga v drugo.
In odplavljajo spomine, ljudi,
njihove žgoče ljubezni.

Vse, vse se zliva v razpenjena morja,
tam, kjer za-živim zazmeraj,
čeprav goričkogorički torzo ...

Natkal sem šestdeset črt.
Izostril leto s šestdesetimi dnevi.
Šestdeset dni, stisnjenih v šestdeset let,
vse je šestdeset
in nič več ni in ne bo šestdeset.
Celo sonc je eno manj kot šestdeset.

Bila je igra šestdesetih zasanjanj,
in kipeča noč, ki se je zarobila
v šestdeset juter in zgodaj zgodaj
presahnila s sončnimi zarjami.

Pogumno, mirno, neustrašno
sem pridrsel na izostreno črto in se nagnil čez.
Tam sem, tam ostanem, tja odhajam...

*** **

Sončno zatemnjen 7.gorički oktober 2017

S kravo Cifro na kmetijo

DELO NA NJIVI

V torek, 24. oktobra, smo v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem izvedli delavnico z naslovom Delo na njivi. Spoznavali smo pridelke in se seznanili

iskali največjo in najmanjšo bučo ter jih zložili po vrstnem redu od največje do najmanjše. Povedali smo prstno igro Buče. Preko zgodbe, ki smo jo

li z jesenskimi opravili na njivi. Delavnice na vzorčni kmetiji na Gornjem Seniku se je udeležilo 13 otrok iz

spoznali že v vrtcu, smo se naučili, da na njivi živi miška. Jesenski pridelki pa privablajo na njivo tudi druge

vrtca Dolnji Senik.

Krava Cifra nas je pričakala s polno košaro pridelkov. V

živali, ki se pridejo hraniti s semeni, listi, stebli ... To so srna, divja svinja, ptica in

košari so bile buče, koruza, krompir in pšenica. Pridelke smo poimenovali in povedali, kakšne barve so. Nato smo preštevali buče,

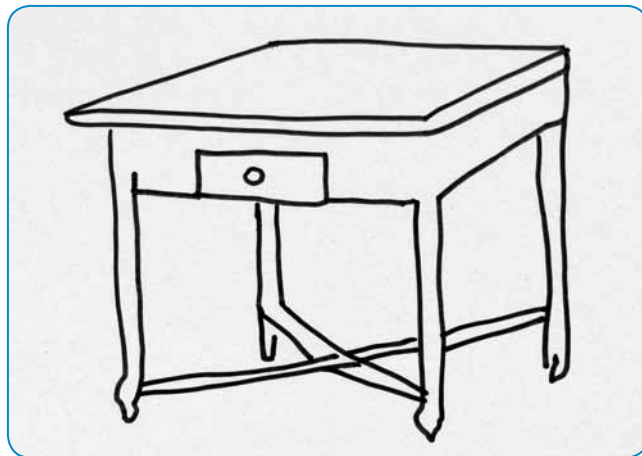
zajček. Pokazali smo gibanje in oglašanje teh živali ter povedali deklamacijo Dva zajčka, katero smo tudi gibalno ponazorili.

V künji inda in gnes (43)

Sto – miza – asztal

Inda so meli v künji veuki sto iz kustoga, žmetnoga lesa. Kauli

Na vsisvecovo zvečer so na sto nalekli repove pogače/zaunike

staula pa stolice pa stauce. Sto je emo štiri nogače, štere so bile spodkar z latošami vküpzvezane. V kišti stola je v slamatni košarici biu escajg (žlice, vilce, naužci). Sto je biu pokriti s stolnjekom samo na vekše svetke.

ali hajligeštridli pa vodau. Vnoči so prej domau ojdle düšice starcov, pa so gele in pile. Gnes je leko sto iz glažojne pa plastike tö, nej samo iz lesa.

Marija Kozar

Seznani smo se tudi z vozili, s katerimi si kmet olajša svoje delo. S pomočjo slikovnega materiala smo poimenovali traktor, voz, plug in kombajn. Jeseni ima kmet na njivi veliko dela. S kombajnom

noter, kjer so otroci v okviru gastronomske delavnice izdelali sadno solato iz sezonskega sadja. Pripravili smo še jabolčno pito, ki smo jo vzeli s seboj v vrtec in se z njo posladkali po kosilu.

žanje koruza. Na voz naloži pridelke in jih s traktorjem pelje domov. Nato na traktor priključi plug in orje, obrača zemljo, da si bo ta čez zimo spočila. Vse to smo najprej povedali ob slikovnem materialu, nato pa še gibalno pokazali. Igrali smo se igro Koruzo imam. Z otroki smo si ogledali še krave in zajčke. Potem pa smo se odpravili

Za konec smo si izdelali še ropotuljice iz različnih semen. Zapeli smo pesmico Ježek teka teka in zaigrali na naše novo glasbilo. Za prijetno preživet dan se zahvaljujemo Zvezi Slovencev na Madžarskem in vzorčni kmetiji na Gornjem Seniku.

Vzgojiteljica asistentka
Romana Trafela

... DO MADŽARSKE

Kdo bo mandatar leve?

Po odstopu kandidata za mandatarja socialistov Lászla Botke je velika negotovost na levi, kdo bo njeni mandatar na parlamentarnih volitvah leta 2018. Najnovejši novice, predvsem medijski viri, govorijo o Pétru Balázsu, nekdanjem zunanjem ministru v vladi Gordona Bajnaija, ki je bil tudi evropski komisar. Čeprav je Péter Balázs najprej ostro zavračal možnost, da bi postal kandidat za mandatarja stranke socialistov in Demokratične koalicije, je kasneje v eni oddaji opozicijske televizije izjavil, da bi sprejel nalogo mandatarja na čelu take volilne koalicije, v kateri so ljudje, s katerimi se spleča in da skupaj delati. »Nikoli se nisem izogibal nalog, toda da bi sprejel nalogo mandatarja, mora nastati primerna situacija,« je izjavil Balázs. Primerno bi bilo, če bi se politiki na levo-liberalni strani pobotali in začeli pravi dialog, meni nekdanji zunanji minister.

Gasilci nezadovoljni

Profesionalni gasilci so zelo nezadovoljni s svojim položajem ne le zaradi plač, temveč tudi zaradi pomanjkanja novih gasilcev. »Gasilci so premalo plačani, slabo razporejeni, strokovni delavci peobremenjeni in nemotivirani,« je izjavil Lajos Salamon, predsednik Neodvisnega sindikata profesionalnih gasilcev. Kot je rekel, problemi so se začeli leta 2012, ko so gasilce »podržavili« oziroma jih dali pod Zavod za zaščito in reševanje (Civilno zaščito) v okviru notranjega ministrstva. Pri reorganizaciji pa niso upoštevali njihovih posebnih potreb.

Število profesionalnih gasilcev se je tako znižalo, da morajo novačiti mlade gasilce, čeprav je bilo nekoč gasilstvo tako priljubljeno, da so imeli preveč prijav. Kljub naporom težko dobijo mlade ljudi za profesionalne gasilce, saj ni privlačna niti plača, ki se giblje od bruto 180 do 200 tisoč forintov. Tako se lahko zgodi, da v svoje vrste sprejemajo tudi 50-letnike, da bi imeli zadostno število sodelavcev. Če se bodo trendi tako nadaljevali, bo čez nekaj let povprečna starost profesionalnih gasilcev med 45. in 50. leti.

Bola tau gledajo, ka mamu v talejri

Kak sem se prejk Bűdinec pelo, sem na ednom dvorišči velki kűp tikvi zagledno pa dve ženske paulek. Edna je bila Marjana Konkolič ali kak go vsi poznamo, bivša krčmarica Žaba. Druga je bila starejša, dapa njau sem nej pozno. Kak se je pes začno drejti, gda sem stano, je Žaba tikev dola na zemlau djala pa vő na paut prišla. Najprvin me je nej spoznala, gda je skrrej staupila, te se je zasmejala pa pravla: Tau si ti? Tak davnik sem te že nej vidla, ka sem te skurok nej spoznala. Poj dale, vej pes nika ne deje.

- *Marjana, mena je skurok špajšno, ka te doma vidim, zato ka največkrat sva se v krčmej, v bifeti srečala, gda sem novine neso. Kelko časa je tauma, ka si več nej krčmarica?*

»Tauma je zdaj že pet lejt, ka sem več nej v krčmej, ka so me nepošteno vődjali. Tak so izjavili, kak če bi dja več tadala nej stejla biti, samo čisto ovak je tau bilau. Sprvoga je padaštvo, steri so bili moji prijatelji, so fejt falili, istina,

»Te sem začnila redno kmetijo (pavarstvo) delati, istina, sprvoga sva z možaum doma stela bufet odprejti, dapa na koncu sva si premislila. Gda sem še v bufet ojdla, te sva že tő mela doma krave pa delala na kmetiji, sledkar sva pa te še povečala, gda je več nej bilau krčmé. Več telic sva mela, stere sva za mesau krmila, zdaj pa prišla vcuj bolezen pa vse moraš pisiti, tak ka telice idejo od kuče.«

- *Te telice so se vse doma skotile?*

»Nej, kak male teličke sem je spokűpila, krmila, sledkar smo je pa te doladali.«

- *Kelko grűnta je trbelo k tauma delati?*

»Osem hektarov smo delali, pet smo sejali, tri pa bilau travnikov. Mogla sva, vejpa obadva sva doma bila, hči

sebni šauli Čas, gde izobražujejo varnostnike, varnostne menedžere. Dostakrat odi domau, gda so kakšni vikend fraj pa tašoga reda dosta pomaga naja. Samo zdaj zavolo

Marjana Konkolič ali kak go v Bűdinci bole poznajo, Žaba

bolezni pustiva pa nede več telic pa etak dela tő menje baude.«

- *Njive te zato delala?*

»Če va ladala količkaj, va delala, če drugo nej, te va tikvi sadila. Zato ka če stoj pride, te ma maš kaj dati, pa če maš viška, te kaj malo leko odaš tő.«

- *Kak vidim, dosta tikvi mate, tak nika zato mora ostati, nej?*

»Vejš ka, Karči, tau je že nika nej, ka tau vidiš, zato ka vsevkűp je trinajset vozaup bilau. Vejš, ta ženska, od moža rod bina, nam je pomagala vőbrati goščice, brezi nji bi nin nej bili. Tau, ka zdaj tőj pred seuv mamu, pa ka je še na kauli, tau vőpoberemo, pa te smo zgotauvili.«

- *Kelko kil goščic te meli?*

»Tak dvejstau kil bi moglo biti, če se vse posiši, te v Petrovce k Pojbiči pelamo pa se te tam olaj vőnapravi.«

- *Pri nas se tikvino olje za pet djezero forintov odava, kelko je pa cejna tő pri vas za liter tikvinoga olja?*

»Pri nas je tő tak, kauli šestnajset evronov prosijo za liter

tikvinoga olja.«

- *Kukrcu za svinje pauvate? Zato ka vidim, puno tučkov mate v kantli?*

»Svinje mamu, samo kukrcu ne pauvamo, zato ka divjačina vse nanikoj deja, mi kukrcu vsigdar kipűvamo od tisti, steri zagrajeno majo njivo.«

- *Kelko svinj mate?*

»Šest svinj mava, kelko potrošiva, potrošiva, drűgo pa...«

- *Telko ne more podjesti, zato ka te bi den nauč mesau mogla djesti.*

»Pa vidiš, kakšna sam, tau se vidi namana, ka rada mesau djejm.«

- *Tisti skauriš še mate, s steroga ste tisto dobro palinko redli, steri je še Miki Roš tak fejt valo?*

»Skauriš še mava, dapa Mikija sva že dugo nej vidla, ne vej, gdeta odi, pa ka je z njim. Prvin se je vsigdar malo stavu pri nas spijo edno palinko pa malo smo se kaj pogučavali, zdaj je pa cejlak taprminau. Zdaj v Monoštři kakšne gostilne mate, gde leko djejt? me pita.

- *Mamu več, Lipo, Tromejnik, Makk hetes...*

»Moj stric se je tam včijo za vajenca še pred drűgo svetov-

- *Gde je on živo?*

»V Varaši pri Mikloši v Makk hetesi se je vőnavčo za kelnera, te je odišo na Hévíz, delo je pa v Keszthelyi, v Taverni je bijo šef. Gda je v penzijo odišo, potistim je še tadale delo v Keszthelyi v Betyárcsárdi, leta 2007 je mrau, tri mejsece pred mamov. Enga mojoga strica so pa bujli na meji.«

- *Zaka?*

»Vejš, kak je te bilau, nika so švercali pa so je zgrabili, tam včasín so ga tastrejli, pa samo osemnajset lejt je star bijo. Tau je mama dostakrat pravla, ka pri srcej je trikrat bijo prestrejdjani.«

- *Nauvi ram ste že gorzozidali, dapa tau ne vej, če ste se že prejkspakivali ali ste še v starom rami?*

»Že smo v nauvom, dapa vejš, kak dja delam, eti kűjem pa te taprejk nosim. Včasín pseva kaj kűjem pa svinjam, semen sišim, pa te zednim na špajert dejem pa te za nas tő skűjem. Vejš, kak je tau, tau je moj rojstni ram pa tau je težko pistiti.«

- *Etak te nauvi ram bola čist ostane.*

»Steri na kmetiji delajo pa

Goščice vőspucati iz trinajset vozaup tikvi dosta časa prosí

dja v bufeti sem bila do vse glina (gnaka), zato ka tam ne moreš laučiti. Osem dvajsti lejt sem v Dolenci v Žaba bari delala, osem lejt prejk Potrošnika (kak pri nas ÁFÉSZ), dvajsti lejt pa privat.«

- *Ka si doma s seuv začnila, gda ti je več nej trbelo krčmo odpirati?*

je pa študirala v Ljubljani, šolnino, stanovanje trbelo plačűvati, tak ka fejt hűdo je bilau.«

- *Gde je zdaj hči, v Ljubljani je ostala?*

»Ona je tő nej dobila slűžbo za svojo izobrazbo, ona je magistra varstvoslovja, zdaj v Ljubljani ma slűžbo na za-

Nauva iža pri bűdinskoj pošiji

no vojno, leta 1940. Potejm, gda je granica gratala pa nej mogo nazaj, te je baba žete pogače nesla pa njema prejk lűčala, gda sé vő do granice prišo, ka je lačen bijo. Gda si je že nika malo prislűžo pa prišparo, te je sedemdesetdrűgoga leta prvič domau prišo.«

živijo, tisti ne gledajo, ka aj ejkstra čisto baude, pa ranč tak tisti tő nej, šteri pridejo k nam, vsi bola tau gledajo, ka mamu v talejri. Dosta je taši, steri zvűna vse lejpo pa čisto majo pa samo na tau dajo, ovak so pa tak skaupi, ka se ne smejo nadjesti.«

Karči Holec

Prejk Müre sem prihajo ... -9.

Kak »zobrisani« bi mogli biti vsi

Slovaški narodopisec Jan Čaplovič se je sploj brigo, kak lüstva na Vogrskom živejo, tak je sto pisati o Slovencej med Mürov ino Rabov ranč tak. Za pomauč je proso plebanoša Jožefa Košiča z Dolenjoga Senika, šteri je dobro pozno dólinsko (tam blüzi se je naraudo) pa goričko krajino (tam je največ lejt slüžo). Oprvin je pod Čaplovičevim imenom vöprišlo pisanje »*A magyarország vendus-tótokról*« (O Slovencej na Vogrskom). Tam piše, ka so Goričanci bole živi pa čedni kak Dólinci, stariške svoje mlajše tam donk ne pošilajo v šaulo - dekle doma perdje čeješejo, mladi podje vleti svinjé, starejši pa kra ve pasejo. Če kakši vözraščeni zna šteti, te vzimi vči svoje pa sausedove mlajše. V cejlój krajini nega edne šaule, gde bi deco cejlo leto včili. Škonické so prej lagvo plačani, eške drügo kaj morejo delati: biti kantorge, zvonarge ali pomočniki dühovnika.

O geziki vogrski Slovincov je Košič (pa pod svojim imenom Čaplovič) napiso, ka je »edna vejka slavski gezikov, štera je nej slovački, nej rovački, nej južnoštajerski, nej koroški, nej kranjski, liki nika posabnoga«. V té guč se prej mejšajo rovačke pa nemške rejči, »najbole špajsko gučijo v Števanovci pa na Dolenjom Seniki, vej so pa tam bili dühovnicke Bejli Hrvati ino Slovaki«. Lüstvo med Mürov ino Rabov pa se »najležej pogučava s

štajerskim, koroškim ino kranjskim Slovencom«. Ta rejč pa je tak nika ejkstra, ka je čüda, ka so go eške nej pozabili. Doj je eške spisano, ka je tau lüstvo dugo nej mejlo knjig v svojom maternom geziki, de je pa v novejši cajtaj že baukše.

Dolenje-ino gorenjesinčarski plebanoš Jožef Košič je pokopan na cintori v največšoj porabskoj vesi

Jožef Košič, od šteroga je največ informacij vzeu Čaplovič, se je naraudo leta 1788 v Bogojini, kak pravijo, kajkavskomi rovačkomi oči. Šaule je končo v Somboteli, biu kaplan v dosta prekmurski vesnicaj, med 1816 ino 1829 je slüžo kak beneficiat na Dolenjom Seniki, do smrti leta 1867 pa kak plebanoš na Gorenjom Seniki.

Košič je - kak pravi romanik ino prvi s krajine - začno štanderati zgodovino Slovincov med Mürov ino Rabov. Svajüvo se je s profesorom Lajosom Bitnit-zom, šteri je pravo, ka je tau lüstvo slovensko. Košič je sto s svojim pisanjom v leti 1827 pokazati, ka so té lidgé žlata od Vandalov, šteri so se s té krajine inda svejta spakivali v Afriko.

V svoji prvi lejtaj slüžbe se je Jožef Košič dosta trüdo, ka aj bi se domanji Slovenci s kem prva navčili vogrsko

rejč, gezik rosaga. Zatok je vödaui knige »*Krátki Návuk Vogrszkoga Jezika za Zacsetníke* ...« s pomočjauv Železne županije. Brezi madžarskoga gezika bi se prej Vogrsko kraljestvo nej gordržalo, zatok »morejo vsi Fárni školnicke vogrski Jezik včiti svoje male vučenike.«

Istina je, ka je Košič nej sto dojpotežiti svoj materni gezik (»*Sloven slovenski tak ne pozábi*«), donk pa je cujpomogo, ka sta madžarska rejč ino kultura vsikdar krepšivi gratali med Slovincami. Ništerni pravijo, ka je sto samo zdigniti kulturo svojoga lüstva, štero je z »*nikelko dühovnih knjig*« o svejti nej moglo dosta kaj zvödati.

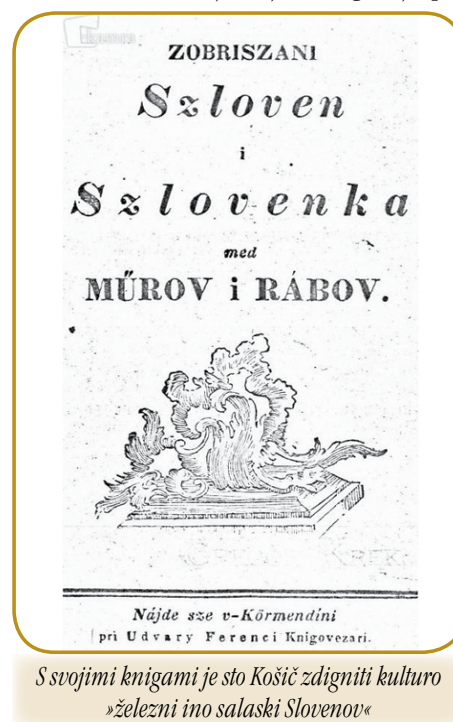
V kisnejši lejtaj se je Košič donk bole k Slovincam obrno. Spozno je ništerne štajerske slovenske dühovnike, prejk nji pa slovensko literaturo. V lejtaj 1846/47 je prvi ino edini v krajini nutplačo *Kmetijske in rokodelske novice Janeza Bleiweisa*. Sledik se ma je kak plebanoši ino kateheti rodila potreba, aj svojoma lüstvi povej, zakoj trbej v šaulo oiti. Kauli leta 1846 je anonimno vödaui knige »*Zobriszani Szloven i Szlovenka med Mürov i Rabov*«, za štere čednjaki pravijo, ka so kračiša prekmurska varianta šaulski knjig »*Bláze ino Nežica v nedeljski šoli*« blajženoga püšpeka Antona Martina Slomška.

Prvi tau knjig guči od toga, kak v edno faro nauvi mladi dühovnik ino škonik prideta. Škonik v praustom cajti knige šté, igra v cerkvi, lepau se ravna. Lüstvo v fari šké postaviti nauvo šaulo, štera bi od znautra tö lepša bila. Košič je šaularom naprejpiso deset šaulski regul, ka aj bi se lepau ponašali. Dale piše o tem, kak

se trbej včiti šteti pa kak se trbej držati, če na šaulo pridejo dühovni ali svejtni gospaudge. Dolenjesinčarski dühovnik tau tö dojspiše, kak se trbej držati v cerkvi, med padašami ali pa na gostüvanji. Košič tanače dava: kak se trbej mujevati

nadruknil, so pa edino pisanje o stari časaj Prekmurja. Najšo je je tišinski dekan dr. Franc Ivanocy, nut so pa je pokazali v ljubljanski zgodovinski novinaj. Slovenski zgodovinar dr. Josip Gruden je rokopis ponüco, gda je piso svojo *Zgodovino slovenskega naroda* (1910-22).

Pau stoletja po francuskoj revoluciji so se Madžari narodno prebüdili, senjali so o veličini svetoš Stefanskoga kraljestva, trüdili so se za svoj gezik. Hrvati so se prebüdjavali, nej pa je eške prišo čas za Slovence med Mürov ino Rabov. Malo je je bilau, politično pa kulturno

pa ponašati lapcom, depa na konci eške protestantske Slovence tö pozové, aj se povrnéjo v katoličansko Mater Cerkev.

Vidimo, ka so té regule nej samo za mlajše, liki za starejšé tö. Nej je pa vse djenau tak kak v Slomškovi knjigaj: Košič je dobro pozno situacijo vogrski Slovincov.

Za nji je napiso svoje knjige »*Zgodbe Vogerszkoga Kralésvta*« tö, za štere brodimó, ka so je nücali po šaulaj ranč tak. V etaj knjigaj nutpokaže zgodovino Madžarov od začetkov, raztalano po kralaj, de je pa že bole prauti njim, ka so prej »gori vzeli nezbrojene slovenske rejči« ino »od lejpíh slovenskih žensk lepše sine i kčeri zadoubili«. Biu je prauti madžarskomi nacionalizmi, šteri je nazaj težo male gezike.

Njegve knige »*Sztarine šezelnih ino szalaszkíh Szlovenov*« so nikdar nej

so bili laučeni od rojakov v Avstriji. Bili so pavri brezi pravic, nejso meli varašancov. Če je kakši bole čeden pojep v šaule odišo, se je povrno kak katoličanski ali evangeličanski dühovnik, mogauče veški škonik. Šaulali so se po madžarski inštitucijaj, v madžarski krajina, zveksoga so prejk vzeli madžarsko mišljenje. Nej je eške bilau vönavčeni vogrski Slovincov, šteri bi büdili narodno čütenje. Košič je sto v svoji prvi aktivni lejtaj svojim lidam znanje pa s tem baukši žitek dati s pomočjauv madžarskoga gezika. Gda pa je spozno štajerske rojake, je začno mosté zidati prejk Müre. Več svoji knjig je napiso na Dolenjom Seniki, počiva pa na gorenjesinčarskom cintori. Njegve regule bi bile eške gnes za nüc v domanjój dvojezičnoj šauli, štera nosi njegovó imé.

-dm-

Murska Sobota: Počastitev dneva in 500-letnice začetka reformacije

PROTESTANTIZEM JE VELIKA ZGODOVINSKA UČNA URA

Leto 2017 je bilo v Evropi in v Sloveniji tudi v znamenju 500-letnice začetka reformacije. Največ dogodkov je bilo v Nemčiji, kjer se je reformacija na pobudo znamenitega reformatorja Martina Luthra začela. Njegovih 95 tez je vzpodbudilo epohalne verske, politične, gospodarske, etične in kulturne spremembe, ki so hitro dosegle tudi slovenske kraje.

V Sloveniji so izstopale prireditve v Prekmurju, kjer živi največ evangeličanov/protestantov. Državna proslava je bila v Cankarjevem domu, osrednja prekmurska, posvečena dnevu reformacije

no izobraziti. S tem je Trubar, resda iz globoko plemenitih verskih razlogov, spodbudil potrebo za učenje, izobraževanje in pismenost med vsemi sloji prebivalstva, tudi pri izbrani eliti, ki je v tistem času govorila izključno nemško,« je dejal predsednik DS in izpostavil: *»Poslovenjenje biblijskih besedil štejemo za največji verski, jezikovni in literarni dosežek slovenske reformacije, ki je bil v zameklkih že nekakšen jezikovno-politični program. Trubar, Dalmatin, Bohorič, Krelj in drugi so bili očetje slovenske književnosti a tudi porajajoče se narodne samozavesti.«*

Kaže dodati, da k osrednjim avtorjem spadajo tudi prekmurski protestantski pisatelji z najbolj znanim Števanom Küzmičem.

Mitja Bervar je omenil tudi, da si Slovenci ne moremo privoščiti nestrpnosti. *»A sožitja v razdeljenem narodu ni mogoče vzpostaviti,*

zato je bilo v preteklih letih že veliko govora o tem, kako potrebna je sprava kot proces samoočiščenja.«

Protestantizem povezuje skoraj milijardo ljudi, delovanje protestantov je imelo velik vpliv na spremembe v času, ki je bil izrazito enoznačen in ni dopuščal dialoga. In bil hkrati velika zgodovinska učna ura, *»iz katere je krščanski svet izšel drugačen. Na teh temeljih danes stoji Evropska unija in na teh temeljih smo Slovenci in naš jezik njen enakovredni del.«* Dan reformacije je zato veliko priznanje protestantizmu.

Na slovesnosti so podelili Trubarjeva priznanja uglednim posameznikom, med njimi tudi mag. Viktorju Žaklju, ki je 15 let vodil SPD Primož Trubar, ki zdaj šteje 500 članov in pripravlja številne prireditve.

Slovesnost ob 31. oktobru, dnevu reformacije v Murski Soboti, je bila pospremljena s kulturnim programom, ki sta ga povezovala gledališka igralca Tjaša Železnika in Gorazd Žilavca, pel pa mešani pevski zbor Cantate.

»PRAZNIK NAJ ZDRUŽUJE IN NE RAZDVAJA«

V sklopu praznovanj letošnjega, jubilejnega dneva reformacije se je 26. oktobra v prostorih Generalnega konzulata RS v Monoštru odvijalo predavanje častnega škofa slovenske evangeličanske cerkve Geza Erniša, povezano s kasnejšim pogovorom in druženjem.

Kakor je gostitelj generalni konzul dr. Boris Jesih uvodoma poudaril, smo Slovenci dobili pisano besedo po zagonu reformacije, ki se ji lahko zahvalimo, da smo se do danes ohranili. Leto 2017, 500. obletnico začetka gibanja za prenovitev Cerkve, so v Sloveniji in drugod razglasili za leto reformacije, je pa prav, da se praznik obeleži tudi v Porabju, tako slovenski diplomat.

V Republiki Sloveniji je 31. oktober, dan reformacije, državni praznik, torej dela prost dan od leta 1992. *»Gibanje je dalo*

Slovincem največji dar: knjižni jezik in Sveto pismo v materinščini,« je svojo razpravo začel škof Geza Erniša, ki je poudaril, da se lahko zahvalimo reformatorjem, da *»danes molimo očenaš v slovenskem jeziku«*. Slovenci smo leta 1584 kot 12. narod na svetu dobili celotno Sveto pismo v maternem jeziku. Trenja in spopadi med posameznimi krščanskimi ločinami pa se ne smejo ponoviti, *»moramo vsi skupaj ustvarjati pravičnejši svet, ne glede na razlike.«*

Kot bistvo evangeličanske veroizpovedi je predavatelj izpostavil, da med Bogom in človekom ne sme biti posrednikov, vrhovno avtoriteto pa naj ima Sveto pismo. *»Duhovniki niso tisti, ki odpirajo ali zapirajo pot v nebesa,«* je nadaljeval Geza Erniša in pristavil, da reformacija ni imela vpliva le na cerkveno življenje, je vseskozi iskala in išče odgovore tudi na posvetna ali družbena vprašanja. Val reformacije iz bližnjih ogrskih kulturnih centrov je zajel tudi Slovence med Muro in Rabo, Božjo besedo jim je v materinščini v največjem obsegu približal *»prekmurski Luter«* Števan Küzmič. Nekdanji

prekmurski knjižni jezik je del svoje vloge pri evangeličanskih bogoslužjih ohranil vse do danes, je na vprašanje iz občinstva odgovoril škof Erniša. Sam poučuje verouk v pretežni meri v prekmurščini, pri bogoslužjih pa se pojejo cerkvene pesmi skoraj izključno v narečju in tudi očenaš oziroma apostolska vera se molita v tej jezikovni zvrsti. Berila se še dandanes včasih navajajo iz Küzmičevega prevoda iz 18. stoletja. *»Dal sem pobudo, da bi vsak mesec ali vsaj vsak drugi mesec prirejali bogoslužja v prekmurščini.«*

Častni škof slovenske evangeličanske cerkve Geza Erniša med predavanjem na generalnem konzulatu v Monoštru

Predlagali pa smo tudi, da se na osnovnih šolah uvede prekmurski jezik kot izbirni predmet» - je povedal gost večera in dodal: *»Jezik, v katerem se več ne piše, začne pešati.«*

Slovenski evangeličanski duhovniki se danes večinoma izobražujejo v Bratislavi ali Budimpešti. Evangeličanska cerkev se trudi, da bi se nekatere teološke discipline uvedle na slovenskih družboslovnih fakultetah. *»Smo pa maloštevilčna cerkev in ne premoremo dovolj profesorjev,«* je pojasnil častni škof.

Geza Erniša je ob koncu poudaril, da dan reformacije je in ostane *»trenutek novega premisleka, vir prizadevanja za izboljšanje stvarnosti.«* Praznik lahko prispeva k verski harmoniji in razvija ekumenske odnose, naj torej *»zdržuje in ne razdvaža«*.

Srečanje na monoštrskem Generalnem konzulatu so s prisotnostjo in prigrizki popestrili člani KUD Puconci, na čelu z županom Ludvikom Novakom.

-dm-

foto: K. Holec

Matjaž Gruden, predsednik Protestantskega društva Primož Trubar, škof evangeličanske cerkve Geza Filo, predsednik Državnega sveta Mitja Bervar in župan mestne občine Aleksander Jevšek

in 500-letnici začetka reformacije, pa v Murski Soboti. Množico zbranih v Gledališču Park je pozdravil župan dr. Aleksander Jevšek in povedal, da je Murska Sobota *slovenska protestantska prestolnica*, ki bo kmalu imela *Drevo-red Martina Luthra*. Matjaž Gruden, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, pa je v nagovoru opomnil, da med naloge društva spada tudi skrb za Trubarjevo domačijo na Raščici, ki še nima niti državnega niti kulturnega statusa.

Slovanostni govornik, predsednik Državnega sveta mag. Mitja Bervar, je dejal, da je bil v slovenskem prostoru osrednja osebnost reformacijskega gibanja evangeličanski superintendent Primož Trubar, ki je leta 1550 napisal *Katekizem*, prvo tiskano knjigo v slovenskem jeziku, njegove besede *»...stati inu ob-stati«* pa še vedno odmevajo.

»Kar je še posebej pomembno, pa je bil Trubarjev poziv, da se morajo v slovenskem jeziku in za njegovo uporabo verniki in duhovniki tudi primer-

Ernest Ružič

Porabje, 2. novembra 2017

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 3. NOVEMBRA
DO 9. NOVEMBRA**

PETEK, 03.11.2017, I. spored TVS

6.05 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost: Živeti z azbestom, oddaja o znanosti, 12.25 Čudovita Japonska: prefektura Ivate: Prijetno pohajkovanje po gorah, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Volitve 2017, 14.25 Globus, 14.50 Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil: dr. Lev Centrih, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tehnik za otroke in mlade, 18.15 Puja Pepa: V telovadnici, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Kinoteka, 23.25 Mož s kamero, sovjetski film, 0.30 Šahovska vročica, sovjetski film, 1.00 Profil: dr. Lev Centrih, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Info-kanal

PETEK, 03.11.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.00 Bobri: Voz, kratki animirani film, 10.40 Bleščica, oddaja o modi, 11.10 Hišica v preriji (V.): Naj me ima kdo rad, ameriška nadaljevanka, 11.55 Dobro jutro, 14.30 Dober dan, 15.40 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.15 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Hišica v preriji (V.): Prodajalca smrti, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 19.05 Otroški program: Op! 20.05 Edina priložnost, angleško-ameriški film, 21.50 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 23.15 Polnočni klub, 0.40 Popšop, 1.20 Glasbeni spoti, 2.25 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

SOBOTA, 04.11.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Srce sveta: Koloradski narodni parki: Čudež, ameriška dokumentarna serija, 11.45 Intervju: Vera Mejak, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.15 Ambient, 15.05 Preizkušnja vzdržljivosti - po sledi Shackletonove odprave, francoska dokumentarna oddaja, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Jan Cvitkovič, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vodni krog: Sevnica, dokumentarno-izobraževalni film, 17.45 Taksi, kviz z Jožetom, 18.00 Sladko življenje z Rachel Allen: Eksotični okusi, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Elektrovetrnica, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.10 Bučke, satirično informativna oddaja, 21.40 Skrivnost jezera: kitajsko dekle: Ljubljani, koprodukcijska nadaljevanka, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.20 Victoria, nemški film, 1.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.10 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 3.05 Info-kanal

SOBOTA, 04.11.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Sladkanje z Rachel Allen: Sladice, ki dobro prenašajo pot, 9.55 Hišica v preriji (V.): Prodajalca smrti, ameriška nadaljevanka, 11.00 Na lepše, 11.40 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 12.50 Lahko noč, ljubezen moja - film o Simoni Weiss, 14.05 Strah ostane, dokumentarni film, 14.55 Čarokuhinja pri atu: Češka kuhinja, 15.25 Koncert iz Pariza 2017, 17.30 Hišica v preriji (V.): Odisej, ameriška nadaljevanka, 18.25 Večer v Palladiumu (II.), 19.20 Infodrom, tehnik za otroke in mlade, 19.30 Osvežilna fronta: Kaj nas hrani?, oddaja za mladostnike, 20.05 Bettie gre, francoski film, 22.00 Zvezdana, 22.45 Popšop, 23.25 Vrhovi, koncert Neishe z gosti, 0.30 Bleščica, oddaja o modi, 1.00 Glasbeni spoti, 2.05 Zabavni kanal, 5.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 05.11.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.10 Otroški program: Op! 10.00 Nedeljska maša, prenos iz župnije Sočerga, 10.55 Na obisku: Fenomen Tomos, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.50 Izdelano v Dagenhamu, angleški film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Vsaka stvar je za nekaj dobra, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme,

20.00 Modna hiša Velvet (III.): Znova v igri, španska nadaljevanka, 21.30 Intervju: Krištof Charamsa, 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Legende velikega in malega ekrana: Drago Mislej - Mef, 23.50 Sozvočje svetov - Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

NEDELJA, 05.11.2017, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip, 7.15 Glasbena matineja, 9.00 Močne korenine, navdih za prihodnost, dokumentarna oddaja, 9.45 Vodni krog: Sevnica, dokumentarno-izobraževalni film, 10.20 Hišica v preriji (V.): Odisej, ameriška nadaljevanka, 11.20 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.20 Žogarija, 14.05 Čez planke: Po poteh Luthra, 15.05 Zvezdana, 16.10 Ambienti, 16.45 New neighbours - Novi sosedje: Soba z razgledom, dokumentarna oddaja, 17.20 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 18.15 Prečkanje Islandije: Crossing Iceland, dokumentarni film, 19.10 Z glasbo in s plesom 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zadnje potovanje Romanovih, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Avtomobilnost, 21.30 Skrivnost, britanska nadaljevanka, 22.25 Bučke, satirično informativna oddaja, 22.50 Vikend paket, 0.15 Glasbeni spoti, 1.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 06.11.2017, I. spored TVS

5.55 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Eksotični okusi, 10.40 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 NaGlas! 12.25 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Trpljenje, 14.20 Osmi dan, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Firbcologi: O firbcološki poroki, posebnih filmskih učinkih in duhkih z Madagaskarja, 15.55 Z glasbo in s plesom, 16.25 Profil: Polona Tratnik, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Osvežilna fronta: Študij v tujini, oddaja za mladostnike, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Gusarski kamerad, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Platforma, 23.35 Tomaž Habe, uvodne besede, 23.40 Koncert generacij: Policijski orkester, 0.40 Profil: Polona Tratnik, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

PONEDELJEK, 06.11.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Volk, dokumentarna oddaja, 8.50 Fani Okič: Polepšali ste mi dan, dokumentarni film, 9.55 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 10.40 Halo TV, 11.30 Dobro jutro, 14.10 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.00 Polnočni klub, 16.30 Avtomobilnost, 17.00 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Studio kriškraš: Bratec Bor, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Čez planke: Belfast, 20.55 Goljufija (II.), danska nadaljevanka, 22.05 Časnik, hrvaška nadaljevanka, 23.10 Stranpoti evgenike, francoski dokumentarni film, 0.45 Glasbeni spoti, 1.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 07.11.2017, I. spored TVS

5.45 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha, 12.25 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 Kino Fokus, 15.00 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Piknik s torto: Gospod in gospa Pes, risanka, 18.10 Niko: Težave pri tenisu, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Zaupaj mi, britanska nadaljevanka, 21.00 Skrivna revolucija - ženske v Savdski Arabiji, nemška dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini: Božidar Gorjan - Bogo, dokumentarna oddaja, 2.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.30 Po Sloveniji, 3.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 4.00 Info-kanal

TOREK, 07.11.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Človek in zver, izobraževalno-dokumentarna oddaja, 9.05 Sladkanje z Rachel Allen: Sladice, ki dobro prenašajo pot, 9.30 Village Folk - Ljudje podeželja: Markusova obnovljiva energija, dokumentarna serija, 10.00 Zgodovina arhitekture: Pionirji

moderne arhitekture, dokumentarna serija, 10.45 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 11.45 Halo TV, 12.50 Dobro jutro, 15.15 Dober dan, 16.15 New neighbours - Novi sosedje: Soba z razgledom, dokumentarna oddaja, 16.45 Čarokuhinja pri atu: Angleška kuhinja, 17.00 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 19.00 Iz popotne torbe: Kolo, poučna oddaja za otroke, 19.15 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Odklop od spleta je novo razkošje, nizozemska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja, 21.30 Človek iz marmorja, poljski film, 0.20 Nocoj v Palladiumu, 1.20 Glasbeni spoti, 2.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 08.11.2017, I. spored TVS

5.45 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Platforma: Helena Vurnik - Pozabljena umetnica, 12.25 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: Krištof Charamsa, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Zreče in OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca: Kako zaježiti jezo?, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar nas je popeljalo na pustolovščino, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: V celici, francoski film, 21.35 Srečno pot Nedim, kratki igrani film AGRFT, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.55 Turbulenca: Kako zaježiti jezo?, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Po Sloveniji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

SREDA, 08.11.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.45 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 9.15 Nutrija, dokumentarna oddaja, 10.00 10 domačih, 10.50 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 11.35 Halo TV, 12.25 Dobro jutro, 14.45 Dober dan, 15.40 Vikend paket, 17.00 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 19.00 Firbcologi: O firbcološki poroki, posebnih filmskih učinkih in duhkih z Madagaskarja, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 25 let Muzikološkega inštituta: Dragotin Cvetko - oče slovenske muzikologije, 20.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.50 Bleščica, oddaja o modi, 22.25 Tisočkrat lahko noč, koprodukcijski film, 0.30 Vrhovi, koncert Neishe z gosti, 1.35 Glasbeni spoti, 2.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 09.11.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca: Kako zaježiti jezo?, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.25 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Mož, ki je rešil Louvre, francoska dokumentarna oddaja, 14.30 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Pod drobnogledom - Nagytót alatt, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja, 16.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, 18.05 Zu: Zu in tatinska sraka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Volitve 2017, 21.00 Globus, 21.30 Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Češko stoletje: 1992 - Kar naj grejo, češka nadaljevanka, 1.00 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.00 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 2.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.25 Info-kanal

ČETRTEK, 09.11.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Kače, dokumentarna oddaja, 8.50 Na lepše, 9.15 Kino Fokus, 9.45 Slovenski magazin, 10.25 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 11.10 Halo TV, 12.20 Dobro jutro, 15.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.20 Vodni krog: Sevnica, dokumentarno-izobraževalni film, 17.00 Hišica v preriji (VI.), ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.50 Ribič Pepe: Kako je Pepe postal kuhar, 19.15 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Ambienti, 20.35 Nogomet - dodatne kvalifikacije za SP 2018: Hrvaška:Grčija, 22.45 Slovenska jazz scena, 23.55 Glasbeni spoti, 1.05 Nogomet - dodatne kvalifikacije za SP 2018: Hrvaška:Grčija, 3.00 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

MED MÜJROF PA RABOF NAREČNA GLASBA IN RECITAL O MÜJRI

MOIRISSIMO quartet in TINE MLINARIČ

Pozdravni nagovor: IVO SVETINA,
predsednik Društva slovenskih pisateljev

Slovenski kulturni in informativni center,
Monošter (Szentgotthárd, Gárdonyi ulica 1)
v petek, 10. 11. 2017, ob 17. uri

Organizator:

Zveza Slovencev na Madžarskem -
v sodelovanju z Društvom slovenskih pisateljev

Rada bi postala frizerka
ker rada rām lase.

Monika Kincor, 4. razred

Rada bi postala utvaranka
ker zasluzi denarja.

Monika Kincor, 4. razred

Rad bi postal nogometaš.
ker zasluži veliko denarja.

Zsombor Urav
4. razred

Rada bi postala nogometaš.
ker zasluži denarja.

Rad bi postal peh.
ker zasluži denarja.

Monika Kincor, 4. razred

Rad bi postal peh.
ker zasluži denarja.

Matej Bijača
4. razred

Rada bi postala frizerka. Ker bi rada otrokom
rezala lase.

Julcot Dajcova
4. razred

Rad bi postal avtomobilist.
ker imam radi avtomobile.

Monika Kincor, 4. razred

RAD-A BI POSTAL-A ...

Pri uri slovenčine se v 4. razredu na DOŠ Jožefa Košiča trenutno učimo o poklicih. Čeprav so učenci še majhni in imajo še nekaj časa za razmisliti, kam bodo šli v srednje šole, ima že vsak izmed njih svoje poklicne želje. Nekateri bi šli po stopnjah svojih staršev, drugi pa že gledajo malo na denar: »Kje se več zasluži?« Pa pogledjte, kaj so napisali in narisali gornjeseniški četrtošolci.

učitelj Nino

Lectove umetnine v monoštrskem gledališču

V monoštrskem gledališču je na ogled razstava lectovih umetnin, saj je gospa Klara Sestak svoje figure (hiške, srca in druge oblike) okrasila z ljudskimi motivi kvačkanja iz etnografsko zelo znane in pisane pokrajine Kalocsa. Razstava bo na ogled do 20. novembra.

LRH

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

www.radiomonoster.hu